

İhlâs Ve Samimiyet

Gönderen Kadir Hatipoglu - Kasım 28 2019 04:00:00

davranışlarını kapsar. Bunlardan başka bir de dünya ile ilgili bir takım faydalari olduğu için ibadet etmek vardır ki, buna ibadet etmek bile doğru değildir. İslâm'da ibadet, kısa tanımı ile üç şekilde yapılır: a) Beden ile yapılan ibadetler: Namaz ve oruç gibi ibadetler bu çeşit bir ibadettir. Beden ile yapılan ibadetlerde başka birini vekil tayin etmek câiz değildir. Yani bir kimse başka birinin yerine namaz kılamadığı gibi, oruç da tutamaz. Bunları herkes kendi yapmalıdır. b) Mal ile yapılan ibadetler: İslâm'ın beş şartından biri olan zekât bu çeşit bir ibadettir. Mal ile yapılan ibadetlerde başka birini vekil yapmak câizdir. c) Hem beden hem de mal ile yapılan ibadetler: Hac böyle bir ibadettir. Parası olduğu halde hacca gitmekten âciz olan veya herhangi bir özürden dolayı hac vazifesini yapamayan bir kimsenin başka birini yerine vekil göndermesi caizdir. (4) İhlas Ve Samimiyet Bir şeyi saf temiz ve arıtlı hale getirmek. Kalbi saf etmek, çıkar ve şöhret amacı güdülmeyen, içten, riyasız, samimi sevgi ve bağlılık. Yapılan ibadet ve işlerde gösterişe yer vermeme, ibadet ve taatta riyadan uzaklaşma hali ve kalbin safasına keder veren şeyden, kalbi uzak tutmak. Sırf Allah rızasını düşünmek, ona göre hareket etmek ve sadece Allah için ibadet etmek. İhlâs; bir kalp hareketi ve ruhanî bir davranıştır. Kalp temizliğinin ve sağlamlığının bir delilidir. Yalnız Allah'ın rızasını arayan bir niyettir. Kişinin bütün varlığı ve benliği ile Allah'a kulluk etmesi ve bu kulluğun da ondan başkasını düşünmemesidir. Ayrıca İhlâs; "kalbi garaz şüphesi ve zan eğriliğinden temiz tutmaktadır" şeklinde tarif edilmiştir. İhlâsta Hakkın rızâsı talep edilir, yapıları işlerde, riya, gösteriş, menfaat ve şöhret gayesi güdülmeyen.(5) Allâh Rasûlü -sallâllâhü aleyi ve sellem- buyurur: #1606;#1616;#1610;#1617;#1614;#1577;#1615; #1575;#1604;#1618;#1605;#1572;#1618;#1605;#1616;#1606;#1616; #1582;#1610;#1618;#1585;#1612; #1605;#1616;#1606;#1618; #1593;#1605;#1604;#1607; "Mü'minin niyeti (maksat ve ihlâsı) amelinden hayırlıdır." (6) Çünkü bunlar, kalbin amelidir. İslâm nazarında da amellerin değeri, onların ortaya çıkmasına sebep olan niyet ve ihlâs ile ölçülür. Yâni bir fiilin ortaya çıkmasında onu yapan kişinin maksadı ne ise, hüküm ona göredir. Nitekim hadîs-i şerîfte bu gerçeği te'yîden: #1593;#1606; #1593;#1605;#1585; #1585;#1614;#1590;#1616;#1610;#1614; #1575;#1604;#1604;#1617;#1607;#1615; #1602;#1575;#1604; #1602;#1614;#1575;#1604;#1614; #1585;#1614;#1587;#1615;#1608;#1604;#1615; #1575;#1604;#1604;#1617;#1607;#1616; : #1573;#1606;#1617;#1614;#1605;#1614;#1575; #1575;‘#1593;#1618;#1605;#1614;#1575;#1604;#1615; #1576;#1616;#1575;#1604;#1606;#1617;#1616;#1610;#1617;#1614;#1575;#1578;#1616; #1608;#1614;#1573;#1606;#1617;#1614;#1605;#1614;#1575; #1604;#1616;#1603;#1615;#1604;#1617;#1616; #1575;#1605;#1618;#1585;#1616;#1574;#1613; #1605;#1614;#1575; #1606;#1614;#1608;#1614;#1609;#1548; #1601;#1614;#1605;#1614;#1606;#1618; #1603;#1614;#1575;#1606;#1614;#1578;#1618; #1607;#1616;#1580;#1618;#1585;#1614;#1578;#1615;#1607;#1615; #1575;#1604;#1609; #1575;#1604;#1604;#1617;#1607;#1616; #1608;#1614;#1585;#1614;#1587;#1615;#1608;#1604;#1616;#1607;#1616; #1601;#1614;#1607;#1616;#1580;#1618;#1585;#1614;#1578;#1615;#1607;#1616;

15; الى اللّهِ
وَرَسُولِهِ&#15
48; وَمَنْ
كَانَتْ
هِجْرَتُهُ
الى دُنْيَا
يُصِيبُهَا
أوِ امْرَأةٍ
يَنْكِحُهَا
فَهِجْرتُهُ
الى مَا
هَاجَرَ
إلَيْهِ.
أخرجه الخمسة . Hz.
Ömer radıyallahu anh anlatıyor: "Rasulullah (s.a.v) buyurdular ki: "Ameller, niyetlere
göredir. Herkese niyet ettiği şey vardır. Öyeye kimin hicreti Allah'a ve
Resûlüne ise, onun hicreti Allah ve Resûlünedir. Kimin hicreti de elde
edeceği bir dünyalığa veya nikâhlanacağı bir kadına ise, onun hicreti de o hicret ettiği
şeyedir." (7) "Ameller, niyetlere göredir." Bu itibarla başta ibâdetler olmak
üzere bütün hayatı amellerin, Allâh rızâsı kasdolunarak yapılması
asıldır. Bu da, ihlâs ile mümkündür. İhlâs, amelleri sırf rızâ-yi
ilâhîyi kastederek îfâ etmek ve onlar üzerine nefşânî
gâyelerin gölgesini düşürmemektir. Beden için rûh ne ise, amel
için ihlâs da o mesâbededir. İhlâssız amel, özden mahrûm kuru
bir yorgunluktan ibarettir. Bütün amelleri ulvî bir gâyeyle bağlayarak
ibâdet vasif ve derecesine yükseltmek kabildir. Gerçekten Cenâb-ı
Allâh'ın diğer mahlûkâtı ile birçok beşerî ve nefşânî
fiillerde müşterek kıldığı insanoğlu, bütün fiillerindeki dünyevî;
bedenî ve nefşânî tatminkârlığı gâye hâline getirmek gibi bir
süfliyetten kurtularak onları ilâhî rızâ maksadının emrine sokabilmek iktidarı
ile yaratılışındaki mükemmelliği tezâhür ettirebilir. Bu keyfiyet, Cenâb-ı
Hakk'ın rızâsını, hayâtın umûmî ve nihâî bir gâyesi haline
getirmek demektir ki, bütün fiilleri bu gâyeyle hizmetleri vasfüyla
rûhânîleştirir ve ibâdet seviyesine yükseltir. Uyku, yemek,
içmek, evlâd ve mal-mülk edinmek gibi sayısız beşerî davranış, hep
rizâ-yi ilâhîyi kazanmaya medar olacak bir mecrâ içinde cereyan
ettirilebildiği takdirde hakîkaten ibâdet ve hayırlar kategorisine dâhil edilmiş olur.
Bu hususta insanın üstün yaratılışına yakışan bir dirâyetle Cenâb-ı Hakk'ın
rizâsından gayri bütün emelleri gönülden söküp atmak,
müslümanın me'mûr bulunduğu büyük bir kahramanlıktır. Dolayısıyla
Allâh katında amellerin makbûliyyetinin asıl şartı, ihlâstır. İhlâs,
Cenâb-ı Allâh'a yakınlaşabilme gâyesiyle her türlüdünyâ
menfaatlerinden kalbi koruyabilmektir. İhlâsın meyvesi ise, ihsândır. Bu da, kulun, sanki
Allâh'ı görüyormuş gibi ibâdet ve davranışlarda bulunması ve kendisini her
ân ilâhî müşâhede altında hissedebilmektedir. İhlâs, kulları en
büyük hayır olan ilâhî rızâya nâil eyler. Allâh'ın
mahlûkların amellerinden murâdı ancak kendi rızâsına müteveccih olan
ihlâsdır. Âyet-i kerîmelerde buyurulur:

اِنَّآ
اَنْزَلْنَآ
اِلَيْكَ
الْكِتَابَ
بِالْحَقِّ
فَاعْبُدِ
اللهَ
مُخْلِصًا
لَهُ
الدِّينَ "(Ey Rasûlüm!)
Şüphesiz ki Kitâb'i sana hak olarak indirdik. O halde sen de dîni Allâh'a has
kılarak ihlâs ile kulluk et!.." (8) قُلْ
اِنِّى
اُمِرْتُ
اَنْ
اَعْبُدَ
اللهَ
مُخْلِصًا
لَهُ
الدِّينَ "De ki: Ben, dîni
Allâh'a has kılarak ihlâslı bir şekilde O'na kulluk etmekle emrolundum." (9) Huzûr-i
ilâhîden kovulan iblîs: قَالَ
رَبِّ بِمَا
اَغْوَيْتَن&#16
16;ى
لاُزَيِّنَن&#16
17;َ لَهُمْ فِى
اْلاَرْضِ
وَلاُغْوِيَ&#16
06;َّهُمْ
اَجْمَعِينَ
اِلاَّ
عِبَادَكَ
مِنْهُمُ
الْمُخْلَصِ&#16
10;نَ "Dedi ki: Ey Rabbim! Andolsun ki, beni azdırmana karşılık ben de
yeryüzünde onlara (günâhları) süsleyeceğim ve onların hepsini
mutlaka azdıracağım. Ancak onlardan ihlâsa erdirilmiş kulların müstesnâ!.." (10)
Âyette ifâdesini bulduğu gibi şeytan, ancak ve ancak ihlâsta zaaf
gösterenlere musallat olabilmektedir. İhlâslı kullara ise, hiçbir tesîri
mümkün değildir. Nitekim Cenâb-ı Hakk, şeytanın sözlerine karşılık
şöyle buyurmuştur: قَالَ
هَذَا
صِرَاطٌ
عَلَىَّ
مُسْتَقِيمٌ
اِنَّ
عِبَادِى

لَيْسَ لَكَ
عَلَيْهِمْ
سُلْطَانٌ
اِلاَّ مَنِ
اتَّبَعَكَ
مِنَ
الْغَاوِينَ "İşte
bana varan dosdoğru yol, bu (ihlâslı kullardan olmak yolu) dur. Şüphesiz ki benim
kullarım üzerinde senin hiçbir hâkimiyet (ve nüfûzun) yoktur!. Ancak
azgınlardan sana uyanlar hâriç!'" (11) اِنَّ
عِبَادِى
لَيْسَ لَكَ
عَلَيْهِمْ
سُلْطَانٌ
وَكَفَى
بِرَبِّكَ
وَكِيلاً "Elbette benim (ihlâslı)
kullarım üzerinde senin hiçbir te'sîrin olmayacağı. (Zîrâ onları)
koruyucu olarak Rabbin yeter." (12) İhlâs, bütün ameller için
zarûrî olan öyle yüce bir nîmettir ki, ona sahip olmadan kurtuluşun
mümkün olmadığını ifâde için hadîs-i şöyle buyurulur:
"İnsanlar helâk olur, âlimler kurtulur. Âlimler de helâk olur, amel sahibi
âlimler kurtulur. Amel sahibi âlimler de helâk olur, ancak ihlâs sahibi olanlar
kurtulur. Ancak bu ihlâs sahipleri de (her an bu dünyâda) büyük bir
tehlike ile karşı karşıyadır." (13) Bu hakîkat, Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle
beyân edilir: اِلاَّ
عِبَادَ
اللهِ
الْمُخْلَصِينَ "(Azâbtan) ancak Allâh'ın hâlisulları istisnâ
edilecek..." (14) İhlâs, niyetlerin temiz ve samîmî olmasıdır ki, ibâdetlerin
sühhat ve bereketi buna bağlıdır. İhlâssız ibâdetler, ortaklar ve kirlerle doludur. O halde
ibâdetleri saflaştırıp ulvîleştirecek olan sırrı, ihlâsla kaimdir. Bunun ziddini
âyet-i kerîme şöyle ifâde eder:
فَوَيْلٌ
لِلْمُصَلِّينَ
اَلَّذِينَ
هُمْ عَنْ
صَلاَتِهِمْ
سَاهُونَ
اَلَّذِينَ
هُمْ
يُرَآؤُنَ "Yazıklar olsun o
namaz kılanlara ki, namazlarını ciddiye almazlar ve gösteriş için yaparlar!.." (15)
İhlâs, amellere Hakk rızâsından başka şeylerin ortak edilmesinden kalbi
muhâfazadır. Ancak bu maksatla gerçekleştirilmiş olan ibâdetlere "sâlih
amel" denir. Cenâb-ı Hakk buyurur:

وَاِنَّ
لَكُمْ فِى
اْلاَنْعَامِ لَعِبْرَةً
نُسْقِيكُمْ
مِمَّا فِى
بُطُونِهِ
مِنْ بَيْنِ
فَرْثٍ
وَدَمٍ
لَبَنًا
خَالِصًا
سَائِغًا
لِلشَّارِبِينَ "Size onların (hayvanların) karnındaki işkembe pisliği ile kan arasından hâlis bir süt içiriyoruz ki, içenlerin boğazından âfiyetle geçer."
(16) Müfessirler, bu âyette beyân buyurulan misâle teşbîhen demişlerdir ki: İhlâs da, ameli, tipki sütün kan ve muzahrafattan ayırt edilmesi gibi bulanıklıklardan ayırt eder. Sütün safiyyeti, kan ve pislikten arınması olduğu gibi, amellerin hâlisi de Hakk rızâsından başka her şeyden berîkılınmasıdır. Nitekim Cüneyd-i Bağdâdî şöyle der: "İhlâs, ameli bulanıklıkta tasfiye etmektedir." Bir Allâh dostu der ki: "İhlâsda iddiâlı olmak, bir nevîihlâssızlıktır." Dolayısıyla ihlâs, amellerin başta riyâ olmak üzere her türlümânevî Kirlerden temiz olmasıdır. Zîrâ riyâ ihlâsi bulandıran ve onu yok eden en büy&uumlk ve tehlikeli müessirdir. Amellerine riyâ karşıtan kimse, gizli şirkə düşmüş olur ve azâba dûçâr kılınır. Hadîs-i Şerîf de şöyle buyurulur: "Kiyâmet gününde aleyhinde ilk hükmedilen insanlar şunlardır: Birincisi şehit edilen kimsedir. O Allâh'ın huzûruna getirilir. Allâh kendisine olan nîmetlerini anlatır. O da, bunları itiraf eder. Cenâb-ı Hakk: "- Öyleyse bunlara karşı ne yaptın?" diye sorar. Adam: "- Yâ Rabbî! Senin uğrunda şehîd edildim." der. Allâh buyurur ki: "- Yalan söyaledin! Sen, yalnızca cür'etli ve cesur denilsin diye harbettin. Gerçekten öyle de denildi." (Sonra) onun hakkında emredilir ve ateşe atılıncaya kadar yüzüstü sürüklenir. İkincisi ilim öğrenen, başkalarına da öğreten, ayrıca Kur'ân da okuyan adamdır. O huzûra getirilir. Allâh kendisine olan nîmetlerini anlatır. O da itiraf eder. Cenâb-ı Hakk: "- Bunlara karşı ne yaptın?" diye sorar. Adam: "- İlim tahsîl ettim. Onu başkalarına da öğrettim. Senin uğrunda Kur'ân da okudum." der. Allâh buyurur ki: "- Yalan söyaledin! Sen ilim öğrendin, ancak âlim denilsin diye; Kur'ân okudun, ancak o kârîdir, kırâat ehlidir denilsin diye. Hakîkat öyle de denildi." Sonra hakkında emrolunur ve ateşe, yâni cehenneme atılıncaya kadar yüzüstü sürüklenir. Üçüncüsü Cenâb-ı Hakk'ın kendisini genişlettiği, malın her çeşidinden verdiği adamdır. O getirilir. Allâh ona olan nîmetlerini anlatır. O da bunları itiraf eder. Cenâb-ı Hakk: "- Öyleyse bunlara karşı ne yaptın?" diye sorar. Adam: "- Hakkında infâk edilmesini emir buyurduğun hiçbir yol bırakmadım. Malımı ancak senin yolunda harcadım." der. Cenâb-ı Hakk buyurur: "- Yalan söyaledin! Onları ancak cömerttir denilesin diye yaptın. Nitekim öyle de denildi." Sonra hakkında emredilir ve cehenneme atılıncaya kadar yüzüstü sürüklenir." (17) Bu

hadı; s-i şer; f, ihl; sın, amellerin All; h katındaki kabul şartı olduğunu o derecede a;çık bir s;ûrette g;östermektedir ki, g;âye Cenâb-ı Hakk'ın rızâsı olmadık;ça z;âhiren Allâh yolunda ölmek, ilim tahsîl etmek ve infakta bulunmak gibi -haddi z;âtında- en makbûl olan ameller bile sahibine hi;çbir fayda sağlamamaktadır. O halde gerçek îmân, sırf lafızda kalan bir s;özden; ameller de, birtakım kuru ve r;ûhsuz hareketlerden ibâret değildir. G;önlün t;â derinliklerinden taşan samîmî duyularla yaratana inanmak ve ona bağlanmak, emir ve nehiyelerini zevk ve şevkle kabûllenmek ve bu hal ile amel-i s;âlih icrâ ederken O'nun rızâsından gayrı bir maksada aslâ iltifat etmeyip değer vermemek îcâb eder. Aksi halde kul, nifâk hâlindedir, münâfiktir. Bu sıfattan kurtulamaz ve nefsinin zebûnu olarak gazab-ı ilâhîye dûçâr olur. Allâh Teâlâ buyurur: #1575;#1614;#1601;#1614;#1585;#1614;#1575;#1614;#1610;#1618;#1578;#1614; #1605;#1614;#1606;#1616; #1575;#1578;#1617;#1614;#1582;#1614;#1584;#1614; #1575;#1616;#1604;#1614;#1607;#1614;#1607;#1615; #1607;#1614;#1608;#1614;#1610;#1607;#1615; "Ey Rasûlüm, hevâ ve hevesini ilâh edinen kimseyi g;ördün mü?" (18) Bu demektir ki, Cenâb-ı Hakk'ın arzu ettiği îmân ve amel, samîmî bir g;önülle ve sırf kendi rızâsı i;çin olandır. Kissa Yolculuk yapan bir baba ile oğlu hanın birinde konakladılar. Yediler, i;çiler, namazlarını kıldılar ve istirahata çekildiler. Baba derviş tabiatlı bir insandı. Gece namazına kalktı, oğlunu da alışsın diye kaldırdı. Abdest alıp namazlarını kıldılar ve tekrar yattılar. Oğlan etrafında horlayarak uyuyan yolculara bakarak: - Kütük gibi yatıyorlar, keşke onlarda kalkıp şu vaktin ecrini kazansalardı, dedi. Baba: - Ay oğul! Keşke sen de onlar gibi yatsaydın da bu s;özü s;öyilemeseydin dedi. "Allâh, sizin sûretlerinize ve mallarınıza bakmaz! Fakat sizin (ihlâs ve takvâ bakımından) kalplerinize ve amellerinize bakar." (19) Zîrâ Cenâb-ı Hakk, kimin daha çok kimin daha az ibâdet ettiğine değil, kimin daha hâlisâne ibâdet ettiğine, yâni kendi katında değerli olanın ihlâs olduğuna işareten âyet-i kerîmede ş;öyle beyân buyurur: #1575;#1614;#1604;#1617;#1614;#1584;#1616;#1609; #1582;#1614;#1604;#1614;#1602;#1614; #1575;#1604;#1618;#1605;#1614;#1608;#1618;#1578;#1614; #1608;#1614;#1575;#1604;#1618;#1581;#1614;#1610;#1614;#1608;#1577;#1614; #1604;#1616;#1610;#1614;#1576;#1618;#1604;#1615;#1608;#1614;#1603;#1615;#1605;#1618; #1575;#1614;#1581;#1618;#1587;#1614;#1606;#1615; #1593;#1614;#1605;#1614;#1604;#1575;#1611; #1608;#1614;#1607;#1615;#1608;#1614; #1575;#1604;#1618;#1593;#1614;#1586;#1616;#1610;#1586;#1615; #1575;#1604;#1618;#1594;#1614;#1601;#1615;#1608;#1585;#1615; "O (Allâh) ki, ölümü ve hayatı hanginizin amel bakımından daha g;üzeli (yâni ihlâsı) olduğunu imtihân i;çin yarattı." (20) Cenâb-ı Hakk, ameldeki g;üzelliği, yâni ihlâsı tesbît ve tescîl i;çin kollarını çeşitli şekillerde imtihân eder. Nitekim îmân ettikleri i;çin türlütürlü türlü işkencelere mârûz kalan mü'minler hakkında onların ihlâs ve samîmiyetlerini muhâfaza edip dînî hayatlarında

sebâtkâr olmalarını îkâz sadedinde Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle
buyurur: #1575;لم
#1575;َحَسِبَ
#1575;لنَّاسُ
#1575;َنْ
#1610;ُتْرَكُوا
#1575;َنْ
#1610;َقُولُوا
#1575;َمَنَّا
#1608;َهُمْ #1604;اَ
#1610;ُفْتَنُونَ
#1608;َلَقَدْ
#1601;َتَنَّا
#1575;لَّذِينَ
#1605;ِنْ
#1602;َبْلِهِمْ
#1601;َلَيَعْلَمَنَّ #1575;للَذِينَ
#1589;َدَقُوا
#1608;َلَيَعْلَمَنَّ
#1575;لْكَاذِبِِينَ "Elif, Lâm, Mîm. İnsanlar (yalnız) "inandık" demeleriyle bırakılıverileceklerini, kendilerinin imtihana çekilmeyeceklerini mi sandı(lar)? Andolsun ki, biz onlardan evvelkileri de imtihân etmişizdir. Allâh elbette sâdık olanları bilir ve elbette yalancı olanları da bilir." (21) Ancak ihlâsın mâhiyetini iyi kavramak gereklidir. Bir kısım insanların ihlâsı amel yapamama ve riyâ tehlikesi dolayısıyla yaptığı amelleri terk etmesi, aslâ doğru değildir. Bu bakımından yapılan amelleri terk etmek değil, onları mümkün olduğunda kalb âlemeyle birlikte hâlisletirip kemâle erdirmeye gayret lâzım gelir. Çünkü ihlâs yolu, çetinliklerle doludur. Nefsânî temâyüllerle mücâdeleyi gerektirir. Birdenbire ve basitçe ulaşılacak bir netice değildir. Lâyıkıyla ihlâs, beşerîyükselişte bir zirvedir. Zirveye tırmanmak ise, adım adımdır. Bu yolda hem beşerî irâdeyi kullanmak ve hem de Cenâb-ı Hakk'ın lütuf ve keremini niyâz hâlinde bulunmak lâzımdır. Yâ Rabbî! Bilhassa şu mübârek günlerde senin esrârından bir sıra olan ihlâsın hakîkatine bizleri de nâileyle! Bu lütfun şükrânlığı içerisinde sana kulluk eden evliyâullâhın gönül iklî minden bizlere hisseler nasîb ve müyesser kıl! (22)   Dipnotlar : 1- Buhari, Bed’ü-ı Vahy, 1; Müslim, İmare, 155 3- Şamil İslam Ansiklopedisi Taberani, el-Mu’cemu’l-Kebir, c.6, s.185 7- Buhari, Bed’u-l Vahy, 1; Müslim, İmare, 155 8- Zümer, 39/2

9-   Zümer, 39/11 10-   Hicr, 15/39-40
11-   Hicr, 15/41-42 12-   Isra, 17/65 13-
14-   Saffat, 37/40 15-   Maun, 107/4-5-6 16-   Nahl, 16/66
17-   Müslim, İmare, 152 18-   Casiye, 45/23 19-
Riyazu’s-Salihin Tercemesi, Ankara 1980 c.1, s.8 20-   Mülk, 67/2
21-   Ankebut, 29/1-3 22-   O. Nuri Topbaş, Altınoluk, sayı 177
(özetlenerek)

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)